

Nieuws uit de regio, rapporten & boeken

Adresboekje 1987

Er verscheen een tweede uitgave van een adresboekje, uitgegeven door de Stichting Dierenrecht Nederland. Het boekje bevat adressen van een aantal organisaties die zich op één of andere manier bezighouden met dieren. Opneming in dit boekje betekent niet dat de stichting zich automatisch achter de doelstelling van alle vermelde organisaties stelt.

Wijzigingen, aanvullingen, op- en aanmerkingen kunnen worden doorgegeven aan het secretariaat mevrouw J. Baas, Albert Schweitzerstraat 8, 2811 SC Reeuwijk, 01829 - 2853. Prijs f 5,- (postgironummer 1 723 425).

De Stichting Dierenrecht Nederland heeft ook het 'Dierenrecht-Bulletin' en een knipselkrant uit.

Kuifeenden in een koninklijk park

Sedert 1929 heeft de auteur van dit vlot geschreven, typisch Engelse boek zich beziggehouden met de Kuifeend. Vooral in enkele Londense parken kon deze soort van zeer nabij worden bestudeerd, wat leidde tot een gedegen monografie.

Uit het hoofdstuk over de historie van enkele koninklijke parken (St. James's Park, Hyde Park en Buckingham Palace Gardens) blijkt, dat deze altijd nauw verweven is geweest met de vogelarij. Het leven van de Kuifeend is ingedeeld in: beschrijving van het uiterlijk, Kuifeenden in en rond Londen, het herfst- en winterseizoen, de baltstijd, het nestelseizoen, het broedseizoen, het na-broedseizoen en voedsel en voedingsgewoonten (in het park met soms wat antropogene invloeden!). De hoofdttekst is een steeds boeiend verhaal, mede doordat een zee van de meest uiteenlopende feiten en gegevens in 45 tabellen en 13 appendices is ondergebracht. Zo behandelt Appendix 9 de diverse geluidsuitingen van mannetje, vrouwtje en jongen van verschillende leeftijd, en in tabel 33 vindt men bijvoorbeeld een analyse van de inhoud van 146 na het broeden achtergelaten eieren, waarvan er acht, begaan als men is met zijn vogels, na kunstmatige bebroeding alsnog met succes uitkwamen.

De auteur is vooral ook bekend om zijn publicatie over eendehybriden, zodat het geen verbazing wekt, dat dit aspect goed aan de orde komt. Trouwens, de liefhebber van herkenningsproblemen komt aan zijn trekken, want vooral de kleurenfoto's zijn er te zijnen gerieve. In het hoofdstuk na-broedseizoen komt onder andere het verschijnsel rui uitvoerig aan bod.

De populatie Kuifeenden is deze eeuw bedreigend gegroeid, maar problemen blijven er helaas altijd. Te noemen zijn: de waterkwaliteit in de parken en het soms grote gebrek aan nestelgelegenheid. Een sympathiek ge-

baar om de baten van het boek ten goede te laten komen aan... de Kuifeend!

Eric Gillham: Tufted Ducks in a Royal Park. 296 bladzijden, 104 zwartwit-foto's, 18 kleurenfoto's, 1 facsimile, 3 kaartjes, 45 tabellen, 13 appendices, 108 referenties. Formaat 21,5 x 15 cm, gebonden. ISBN 0-9511556-0-1 (1987). Prijs £ 18.00, incl. verzending £ 20.00 (tot 1 augustus 1987 incl verz. £ 17.00) te bestellen bij de auteur, 31 Coast Drive, Lydd-on-Sea, Romney Marsh, Kent TN29 9NL, Engeland.

Naturfotografie 1987-1988

Niet minder dan 57 natuurfotografen uit negentien landen laten in dit nieuwe natuurfotografiejaarboek hun beste werk zien. uit 1986. Vogelopnamen maken opnieuw een belangrijk deel van de kleurenfoto's uit. Maar ook planten, insecten, zoogdieren en landschappen kunnen voor magnifieke opnamen zorgen. Opvallend zijn de opnamen van het Noorderlicht van Norbert Rosings. De gegevens over de fotografen en hun werk zijn thans wat ingekort hetgeen toch wel jammer is.

In het eerste jaar van de autofocus zijn in dit boek daarvoor ook de eerste resultaten te zien. Hiervan kunnen wij in de toekomst ook bij de natuurfotografie nog veel verwachten. Interessant is te weten dat 23 fotografen Canoncamera's gebruikt en tegen elf die Nikoncamera's, acht Olympus, vijf Minolta, vier Pentax, vier Leica, drie Hasselblad en drie Practicacamera's gebruikten. De gebruikte films waren voornamelijk Kodachrome (75 x) gemaakt, acht met Ektachrome, vier met Fuji, drie met Orwo en twee met Agfa. Wat betreft het gebruik van objectieven werd 38 maal onder de 300 mm gewerkt, zestien maal met 300 mm, één maal met 350 mm, zes maal met 400 mm, drie maal met 500 mm, twee maal met 560 mm, zeven maal met 600 mm en vier maal met een 800 mm objectief. Weer een jaarboek dat niet alleen voor natuurfotografen een begerenswaard bezit is. Twee Nederlanders, namelijk Jos Korenromp en Edwin Rem, leverden in dit internationale gezelschap goed werk.

Jahrbuch Naturfotografie 1987/88. 120 bladzijden, liggend A-4 formaat, 92 kleurenfoto's. ISBN 3-88949-126-x (1987). Uitg. Kilda-Verlag, Greven. Verkoop voor Nederland bij Sonja Kalkmann, fotolitteratuurverkoop, Jan Evertsenplaats 146, 3012 HV Rotterdam. Prijs DM 49,80.

Levende aarde in Vlaamse Ardennen

Met dit boekje wordt de lezer met een boeiende tekst en een rijke illustratie wegwijs gemaakt in het natuurlijke landschap van de Vlaamse Ardennen. Doordat in de tekst regelmatig naar een ruimer verband wordt verwezen krijgt de lezer bovendien inzicht in het re-

lief en de geologie van heel België en zelfs van Noordwest-Europa. Een boek voor de wandelaar, de toerist, de student, de natuurliefhebber en de beleidsverantwoordelijke, bewoner en bewonderaar van de Vlaamse Ardennen.

Marie-Christine Vanmaercke-Gottigny: Levende aarde in de Vlaamse Ardennen. Reliëf en geologie in woord en beeld. 110 bladzijden, 21 foto's, 34 figuren (1987). Uitg. Stichting Omer Wattez vzw., Milieucentrum der Vlaamse Ardennen, Kattestraat 23, 9000 Oudenaarde, 055 - 318 091. België. Prijs f 14,- + f 2,50 verzendkosten door overschrijving op giro-nummer 700-0081236-91 van bovengenoemde stichting met vermelding van het gewenste.

Duinen van zand tot landschap

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de zo sympathieke Stichting Duinbehoud werd een prachtig boek over de duinen uitgegeven. Dit boek wil de noodzaak van het behoud van de duinen in woord en beeld duidelijk maken. De vele foto's kenmerken zich door een hoge esthetische kwaliteit. En voor wie de duinen nog niet genoeg kent zal na kennis genomen te hebben van dit boek zich ongetwijfeld scharen onder de vrienden van onze duinen. Het boek geeft er ondubbelzinnig blijk van, dat wij heel trots mogen zijn op dit eeuwenoude Nederlandse landschap, dat het behoud meer dan waard is.

Omdat de duinen zich voor een groot deel aan de rand van een zeer dicht bevolkt gedeelte van Nederland bevinden is het te begrijpen dat er veel druk op dit landschap wordt uitgeoefend. Recreatie, waterwinning, woningbouw, industrie alsmede bosbouw hebben, elk voor zich, invloed op onze rijke duinbezietsel. Plaatselijk zijn de gevolgen hiervan onmiskenbaar.

Theo Bakker: Duinen, van zand tot landschap. 144 bladzijden, 175 zwartwit foto's (1987). Uitgeverij Pirla, Schoorl. Prijs f 29,80 (voor donateurs van Stichting Duinbehoud, postbus 11059, 2301 EB Leiden, 071 - 131 800: f 24,80). Door storting op postgirorekening 3 505 200 ten name van Stichting Duinbehoud, Leiden, onder vermelding 'fotoboek Duinen, van zand tot landschap' wordt het boek u rechtstreeks toegezonden. ISBN 90-6455-055-7.

Avifauna Dordtse Biesbosch

Deze regionale avifauna in gestencilde vorm vermeldt in totaal 110 ooit vastgestelde of vermoedelijke broedvogels en 130 niet-broedvogelsoorten. Het voorkomen van de stootvogels, ganzen, Lepelaars, reigerachtigen, eenden en steltlopers wordt in de vorm van grafieken aangegeven. De gegevens zijn kort en krachtig samengevat, zodat in een kort bestek veel informatie is samengevat. Jammer dat hierdoor juist data en bronnen veelal niet worden vermeld. Naast Bosrietzanger en Blauwborst blijkt ook de Fitis na de afsluiting 'grote overwinnaar' te zijn geworden als broedvogel. De Braamsluiper is een 'nieuwkomer', de Groenling lijkt toe te nemen als broedvogel van gorzen met wilgenopslag, de

Zwarte Kraai is zeer zeker niet in aantal toegenomen en de Vlaamse Gaai is een vrij schaarse broedvogel gebleven. De talloze grafieken zijn het bestuderen waard.

Samensteller Hans Bies: Avifauna Dordtse Biesbosch. Gestencil, 62 bladzijden, met tekeningen van Jenny Schilperoort, twee kaartjes (1987). Uitg. Stichting Natuur- en Vogelwacht Dordrecht, Weerdestein 41, 3328 MK Dordrecht, 078 - 174 983. Prijs f 10,- + f 4,60 portokosten = f 14,60 door overmaking op postgironummer 5 505 020 ten name van Vogelwacht Dordrecht, Dordrecht, onder vermelding van 'Avifauna Dordtse Biesbosch'.

Vogels van Schouwen-Duiveland

Schouwen-Duiveland bezit bij veel vogelliefhebbers een speciaal plekje in hun hart. Misschien ook doordat al in de jaren twintig de bekende vogelfotograaf en auteur J. Vijverberg de weg daarvoor heeft geëffend.

Nu is er dan een eigen avifauna van Schouwen-Duiveland verschenen, goed en degelijk verzorgd.

Niet ten onrechte wordt er in dit boek veel aandacht aan de landschappen besteed (ruim honderd bladzijden). Door het gebruik van een compact lettertype werd de beschikbare ruimte maximaal benut en worden niet minder dan 302 daar waargenomen vogelsoorten behandeld. Hieronder bevinden zich soorten die eigenlijk niet bij ons thuishoren, zoals Kroeskoppelikaan, Zwarthalsooievaar, Chileense en Rode Flamingo, Zwarte Zwaan, Indische Gans, Nijlgans, Halsbandparkiet en dergelijke. Maar ook talloze zeldzame dwaalgasten zijn hier waargenomen zoals Geelsnavelduiker, Kwak, Ralreiger, Zwarte Ibis, Dwerggans, Amerikaanse Smient, Rosse Stekelstaartend, Witkopeend, Bastaardarend, Steenarend, Rootpootvalk, Kleine en Grote Trap, Vorkstaartplevier, Amerikaanse Gestreepte Strandloper, Breedbekstrandloper, Dunbekwulp, Terek Ruiter, Grote Franjepoot, Ringsnavelmeeuw, Witvleugelstern, Steppenhoen, Bijeneter, Scharrelaar, Grote Pieper, Blyths Pieper, Citroenkwikstaart, Siberische Lijster, Roodkeellijster, Cetti's Zanger, Waaierstaartrietzanger, Kleine Sprinkhaanrietzanger, Noordse Boszanger, Bladkoning, Rose Spreeuw, Bosgors, Dwerggors, Wilgengors en tal van andere soorten. Opvallend is het ontbreken van de Glanskop.

Een lange lijst met volksnamen van verschillende vogelsoorten en een interessante, uitgebreide literatuurlijst maken het tot een waardevol document over de vogels van Schouwen-Duiveland.

Werkgroep Avifauna Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland: De vogels van Schouwen-Duiveland. 288 bladzijden, vele tekeningen, kaartjes en zwartwit foto's, losse kaart als bijlage (1986).

Themanummer Duitse Waddenzee

Het HB NaturMagazin drauszen gaf een aflevering uit over het Duitse waddenzegebied. Het is een kleurrijk, luxueus en informatief nummer geworden met prachtige kleurenfoto's van het landschap, dier en plant. De

tekst is geschreven door vijftien specialisten. Dr. Heinrich Hoerschelmann nam de vogels voor zijn rekening. Voor iedereen die zich voor het Duitse waddenzegebied interesseert is dit nummer (44) zeker aan te bevelen. Eén maal in de twee maanden verschijnt een nummer over een nieuw gebied. In totaal zijn er al 47 nummers uitgegeven, waaronder vijf over gebieden buiten West-Duitsland, namelijk over fjell en fjord van Noorwegen, Gaildal en Karinhië in Oostenrijk, de Camargue in Frankrijk, de Zwitserse Nationale Parken en het Duits-Luxemburgse Natuurpark. Het tijdschrift is los verkrijgbaar en bestaat dus eigenlijk uit themanummers over natuurgebieden.

Hans-Joachim Augst et al (1986): Wattenmeer - Nationalparks der Nordsee. Nummer 44. Vele kleurenfoto's, kaartjes, tekeningen, 97 bladzijden. Redactie HB Naturmagazin: Ulrike Klugmann, Harksheider Verlagsgesellschaft mbH, Fabersweg 1, Postfach 5249, 2000 Norderstedt, telefoon 09 49 40-5 234 075. Prijs DM 9,80.

Kleine landschapselementen

Veel kleine landschapselementen staan onder zware druk en vele zijn al bijna verdwenen. Dat komt doordat ze nauwelijks een functie vervullen en bovendien liggen ze heel verspreid in het landschap en zijn lastig te onderhouden. Deze brochure wil streekeigen elementen onder een grotere aandacht brengen onder diegenen die zich bezighouden met plannen voor het buitengebied. Bij elementen zal men minder spoedig op het idee zijn gekomen dat het verdwijnen daarvan tot de mogelijkheden kan bestaan. Een boekje dat een openbaring is voor veel mensen die vaak buiten komen. Weet u bijvoorbeeld wat een artistieke bron, berceau, daliegat, delle, dobbe, doline, fivelhuisje, koebocht, pingo, rollepaal, spieker, travajje, voorde, zaagkuil of een zijdewende is?

De duivetoren is misschien met bedoeling uit dit boekje gelaten, terwijl de tekening onder 'laan' veel lijkt op een 'berceau'. Bij elk onderwerp is een tekening toegevoegd.

Samenstelling en redactie: B.J. Mobach: 148 kleine landschapselementen. 168 bladzijden, 148 illustraties van H. Verhorst en H. Goverts. Uitgave Stichting Landelijk Overleg Natuur- en Landschapsbeheer, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, 030 - 340 777. Prijs f 15,50 (inclusief port) door overmaking op postgiro 4 252 780 ten name van Stichting LONL, Utrecht, onder vermelding van titel.

Vogelvrij in de bebouwde kom

In dit rapport worden mogelijkheden besproken om de vogelstand in stedelijke gebieden te verbeteren. Naar aanleiding van een colloquium is het rapport over bovenstaand onderwerp verschenen. Er wordt niet alleen een opsomming gegeven van de beheersmogelijkheden, maar er wordt ook aandacht besteed aan de achtergronden hiervan en de ideeën die er achter zitten. Natuurlijk kan er met aanleg van veel 'groen' veel aan de vogelstand worden gedaan. Maar de tuinaanleg

en ook de gemeentelijke plantsoendienst hebben in de loop der jaren duidelijk gebruik gemaakt van beplantingen die aan mode onderhevig zijn. De na de Tweede Wereldoorlog geplante sierstruiken (zoals Tsjuga, Thuja's en dergelijke) zijn nu uitgegroeid tot soms enorm hoge bomen die veel nieuwe soorten aantrekken. Anderszijds worden ook veel van die altijd groene struiken en bomen thans verwijderd doordat ze vaak te veel licht voor gebouwen wegnemen.

Dit rapport behandelt de stad als vogelbiotoop, de temperatuur, invloed ook van kunstlicht, beschikbaarheid van voedsel, natuurlijke vijanden, vegetatie en antropogene invloed. De stad wordt in zones verdeeld en elke zone kan andere soorten in het bijzonder aantrekken. Ook wordt aandacht besteed aan de wijze waar op bepaalde soorten (zoals Gierzwaluw) aangetrokken kunnen worden door speciale voorzieningen. Het is wel duidelijk dat er in het rapport vooral is uitgegaan van de vogelsoorten die in en om de stad Groningen zijn waargenomen. In andere delen van het land is het beeld soms iets anders.

L.S.A.M. Kasemir: Vogelvrij in de bebouwde kom. Mogelijkheden om de vogelstand in stedelijke gebieden te verbeteren. Gestencild, 44 bladzijden, 2 bijlagen, geïllustreerd. Biologiewinkel rapport nummer 19 (1987). Prijs f 5,- (inclusief portokosten). Schriftelijk of telefonisch te bestellen bij de Biologiewinkel, Kerklaan 30, Postbus 14, 9750 AA Haren, 050 - 632 385.

Cambridge Ornithological Expedition naar China in 1985

In het voorjaar 1985 ondernam een team van ornithologen van de Cambridge University een expeditie naar China naar Beidaihe, gelegen aan de Golf van Bohai in de provincie Hebei ongeveer 300 km ten oosten van Beijing (Peking) teneinde daar de vogeltrek en met name die van kraanvogels en ganzen te bestuderen.

Inspiratiebron voor het onderzoek was het werk van wijlen Axel Hemmingsen, een Deense ornitholoog, die daar in de jaren 1942-1945 uitgebreid waarnemingen verrichtte en daarbij verschillende soorten kraanvogels telde, soorten waarvan er nu een aantal (*Grus japonensis*, *Grus monacha*, *Grus leucogeranus* en *Grus vipio*) in het ICBP/IUCN Red Data Book als kwetsbaar dan wel bedreigd staan aangemerkt. Ook La Touche (1910 - 1917) deed onderzoek in het nabijgelegen Qinhuaangdao en leverde vergelijkingsmateriaal voor de onderzoekers in Beidaihe.

Het rapport is goed samengesteld, overzichtelijk ingedeeld en niet te overdadig in de presentatie van zijn materiaal. Naast een uitgebreide soortbespreking waarbij indien mogelijk gerefereerd wordt aan het materiaal van Hemmingsen en La Touche, is een gedetailleerde kaart van Beidaihe en omgeving opgenomen met vermelding en discussie van de verschillende habitats.

Een interessant deel van het rapport is ook de discussie over de samenhang van de trek

van kraanvogels, ganzen en steltlopers en het weer, waarbij gebruik gemaakt is van weerkaarten van het Japanse Meteorologisch Instituut.

Het rapport is met £ 9,90 wat aan de prijzige kant, maar dat is met de gedachte aan de stimulans die het rapport betekent voor de bestudering van de Chinese vogeltrek en de kennis die verkregen wordt over de trek van de kraanvogels, wel op te brengen.

Het rapport kan besteld worden bij S. Ansruther, 77 A, Princess Victoria Street, Clifton - Bristol, BS 8 4 DD, United Kingdom £ 9,90 inclusief portokosten. Cheques betaalbaar stellen aan: "CUETC re COEC 1985".

Natuur en Boek, Den Haag en de Academische Boekhandel Winters, Groningen overwogen een aantal exemplaren van het rapport in te kopen, zodat informatie aldaar tot resultaat kan leiden.

Mededelingorgaan 'Sula'

Met ingang van 1987 zijn de mededelingen-bladen van de Club van Zee- en Zeevogelwaarnemers (CvZ) en het Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek (NSO) niet meer verschenen. De krachten zijn gebundeld in 'Sula' waaraan ook de Offshoregroep en de Club van Zee- en Zeevogelwaarnemers deelneemt.

Dat betekent dat 'Mededelingen van de Club van Zee- en Zeevogelwaarnemers' jaargang 9, nummer 2 en 'Nieuwsbrief NSO' jaargang 5, nummer 3 de laatste nummers zijn van beide series.

Het nieuwe orgaan 'Sula' zal in de zelfde vorm (getypte vorm) vier maal per jaar verschijnen en mededelingen en artikelen en korte berichten bevatten over zeevogels, kustvogels en eventueel zeezoogdieren in het Noordostatlantische gebied. Zowel studie- als beschermings- en bedreigingsproblematiek worden daarbij aan de orde gesteld. Daarnaast hoopt men actualiteiten op dit gebied samen te vatten, literatuuroverzichten te geven, oproepen voor onderzoek en/of waarnemingen te plaatsen en verenigingsnieuws van bovenvermelde organisaties op te nemen.

De redactie bestaat uit: Kees Camphuysen, Guido Keyl en Maarten Platteeuw (Melis Stokelaan 201, 1813 DG Alkmaar).

Abonnement f 15,- per jaar. Betaling uitsluitend na ontvangst van een acceptgirokaart. Administratie abonnees: Anja van der Niet, Willem Kuijperstraat 68, 2584 XX Scheveningen.

Het eerste nummer bevat 28 bladzijden met artikelen over 'De Nationale Olieslachtoffer-tellingen van februari 1985 en 1986 en 'Vogel-tellingen langs de kust in 1985 en 1986'. Korte bijdragen over onder met oile besmeurde Drieteenmeeuw, Grijs Zeehonden bij Terschelling, Zeldzame vogels, veel Zwarte Zeeëenden langs de Zuidhollandse kust in januari-februari 1987, concentraties Zwarte Zeeëenden voor de Hollandse en Zeeuwse kust gedurende 9-11 maart 1987, invasie Zadelrobber in West-Europa en een aantal mededelingen inzake tellingen en dergelijke en recente publicaties (zeevogelliteratuur).

Ruimte voor vogels

In co-productie met tenminste acht landen is er een bijzonder boek verschenen. Naar verwacht wordt zullen er gedurende de eerstvolgende vijftien jaar vier- tot vijfhonderd vogelsoorten verdwijnen. Er zijn ongeveer 8500 soorten op de wereld, dat wil dus zeggen dat één op elke twintig vogelsoorten zeer binnenkort uitgestorven zal zijn. Als men dan bedenkt dat in de laatste vierhonderd jaar 150 vogelsoorten zijn uitgestorven. Wij maken nu dus een soortenverlies mee in een tempo dat de aarde nog nimmer eerder heeft beleefd. De internationale vogelbescherming wil door middel van dit boek deze schrijnende ontwikkeling duidelijk maken.

Naast een aantal algemene hoofdstukken staat in elke afzonderlijke versie een nationaal hoofdstuk. Voor Nederland (en België?) is dat geschreven door Prins Claus en professor dr. K.H. Voous. Prins Claus schrijft: 'Vogels behoren bij de leefbaarheid van onze planeet waar wij wonen. Zonder vogels zou ons leven arm zijn!'.

Dit overzicht van een sterk gevaarlopende vogelwereld is op een Beazly-achtige wijze naar voren gebracht, dat wil zeggen vele unieke kleurenfoto's, duidelijke, instructieve kleurentekeningen en kaartjes. Professor dr. Voous neemt zes bijzondere Nederlandse vogelsoorten onder de loupe, namelijk de Middele Bonte Specht, de Dwergruis, de Lepelaar, de Grutto, de Korhoen, de Gekraagde Roodstaart en aanverwante soorten. Het grootste deel van het boek is verdeeld in ecosystemen van de aarde welke beschreven worden in een inleiding waarna een aantal vogelsoorten die daarin thans nog voorkomen worden beschreven. Een boek waarin voor de eerste maal de bescherming van de vogels in de gehele wereld aan de orde komt. Het zet alle feiten op een rij.

Nederland is één van de tien rijkste landen ter wereld. Dit boek wordt juist in die ontwikkelde landen uitgegeven die de grootste invloed hebben op de vernietiging van de aarde: Verenigde Staten, Duitsland, Engeland, Japan, Frankrijk, Taiwan, Zwitserland, Zweden en Nederland.

De opbrengst van het boek zal worden besteed voor natuurbeschermingsprojecten over de hele wereld.

Rudolf L. Schreiber, Anthony W. Diamond, Prins Claus der Nederlanden & professor dr. Karel H. Voous (1987): Ruimte voor de vogels. Het boek bij de wereldwijde actie 'Save the Birds', van de Internationale Raad voor Vogelbescherming (ICBP). Afmetingen 22 x 28 cm, 384 bladzijden, honderden kleurenfoto's, tekeningen en kaartjes. Een Pro Natur boek. Uitg. M. & P., Weert. Prijs f 60,- (door overmaking van minimaal dit bedrag op girorekening 4 459 286 van het Wereld Natuur Fonds, Zeist of 1 882 523 van Vogelbescherming, Zeist. Over een half jaar ook in de boekhandel verkrijgbaar, dan echter voor f 74,50. Donateurs van het Wereld Natuur Fonds die f 60,- (of meer) storten voor de actie 'Kies voor de Natuur' deel II, giro 4 459 286 ten name van Wereld Natuur Fonds, Zeist ontvangen het boek zonder verdere kosten.